

OBSAH :

SPOLOČNOSŤ :Rozmaznané deti kapitalizmu
Jonah Goldberg**EURÓPSKA ÚNIA :**Začiatok konca Európskej únie?
Ivan Kuhn**EUROFONDY :**Skruté náklady eurofondov
Róbert Hanák**GLOSA :**Kríza? Nevadí! Štát platí...
Dušan Sloboda

ROZMAZNANÉ DETI KAPITALIZMU

Jonah Goldberg

Je to starý príbeh: milujúci rodičia zabezpečia pre svojich potomkov čo najštedrejšie podmienky. Deti dostanú nielen hojnosť potravy, ošatenia a prístrešok, ale uspokojené sú aj ich emocionálne potreby: porozumením a výchovou k disciplíne, k schopnosti spolupracovať s inými a pracovať na sebe. A aj napriek tomu sa časom začnú búriť.

Niektoré dokonca povedia rodičom, že ich nikdy neľúbili, že boli nečestní, ľahostajní a krutí. Takéto protesty často začínajú vtedy, keď rodičia odmietnu byť ešte štedrejší. „Chcem auto,“ povie dieťa. „Zarob si naň,“ naliehajú rodičia. „Prečo ma nenávidíte?“ opýta sa nevďačník. Samozrejme, takto to nie je vo všetkých prípadoch. Dynamika vzťahu je však z príkladu zrejme.

Stávame sa svedkami toho, že dary sa považujú za samozrejmosť. Ak si človek zvykne na zaopatrenie inými, prirodzene ho to zvädza k tomu, aby to považoval za svoje právo. Aj preto nie zriedkavé súdne spory väzňov viedli k tak krutému zamietnutiu ich práva na káblovú televíziu či jablkový koláč ako dezert.

A tak je to, myslím, i s kapitalizmom všeobecne. Kapitalizmus je najúžasnejší systém, ktorý kedy bol vytvorený na zmierenie ľudskej biedy. Napriek tomu plodí nevďak.

Ľudia sa pýtajú: „Prečo je na svete chudoba?“. To je hlúpa otázka. Chudoba je bežnou súčasťou životných podmienok človeka. Je prapôvodne predpokladaným údelom každého smrteľníka. Ako jednotlivci, tak aj ako živočíšny druh, rodíme sa nahí a bez jediného centu, bez znalostí a bez majetku. Obdobne možno povedať, že na úsvite civilizácie bol človek chudobný v každom zmysle tohto slova. Žil v nevedomosti, špine, hladný, s bolesťou a zomieral veľmi mladý buď násilnou smrťou alebo na choroby.

Zaujímavá nie je otázka: „Prečo existuje chudoba?“. Zaujímavá otázka je: „Prečo existuje bohatstvo?“. Alebo: „Prečo niekde existuje bohatstvo a inde nie?“. Po zrele

úvahe je zrejme, že prvoradou príčinou bohatstva je kapitalizmus. Teda slobodný trh, súkromné vlastníctvo, podnikateľský duch a presvedčenie, že plody vašej práce sú vašim vlastníctvom.

Počas mnohých generácií si mnohí zamieňali prosperitu s hmotným majetkom: továrňami a lesmi, zlatými baňami a tonami vyrobeného betónu. Teraz však už vieme, že tieto veci sú iba okrajovým prínosom bohatstva. Aj Stalin staval továrne a Mao dláždil cesty pre roľníkov. Pritom jediné, čo v ich krajinách prosperovalo, bola chudoba a odcudzenie.

Naše bohatstvo nie je len produktom kapitalizmu, naše bohatstvo je samotný kapitalizmus.

Nedávna štúdia Svetovej banky zistila, že prosperita národov spočíva v ich „nehmotnom kapitále“ – v ich zákonoch, inštitúciách, znalostiach, múdrosti a kultúrnych podmienkach. „Prírodný kapitál“ (nerasty, úrodná pôda a pod.) a „vyprodukovaný kapitál“ (továrne, cesty a pod.) tvoria menej ako štvrtinu bohatstva planéty. V Amerike tvorí nehmotný kapitál – obsah našich hláv, srdca a kníh – 82 percent nášho bohatstva. Ktorákoľvek krajina v Afrike je oveľa bohatšia na hmotné statky a pôdu ako Švajčiarsko. Je však chudobná, lebo ju zbadačuje vyznávanie iných hodnôt.

Naše bohatstvo, do značnej miery, je len produktom kapitalizmu, naše bohatstvo je samotný kapitalizmus. A aj napriek tomu ho nenávidíme. Okrem náboženstva ľudstvu nedala viac žiadna iná idea. Priemerný pracujúci človek je dnes v reálnom vyjadrení bohatší ako bol priemerný princ alebo potentát pred 300 rokmi. Jeho strava je lepšia, žije dlhšie, je zdravší, jeho mož-

nosti trávenia voľného času sú oveľa pestrejšie a jeho toaleta je oveľa civilizovanejšia. A napriek tomu neustále počúvame, aký je kapitalizmus krutý, zatiaľ čo ten či onen kolektivismus je súciteľnejší, lebo, na rozdiel od kapitalizmu, uprednostňuje skupinu a nie jednotlivca.

Tieto sťažnosti sú čoraz hlasnejšie najmä v časoch, ako sú tie naše: keď sa rozbehnuté súkolesie kapitalizmu zadrháva a neprílišna zisk. Zrazu sa ľudia pýtajú: „Čo ste pre nás urobili v poslednom čase?“. A politici nariekajú, že je čas ustúpiť *príčinám väčším ako my sami* a volajú po *novej ceste*, ktorá má nahradiť umierajúci kapitalizmus.

Tak sa správa pacient, ktorý ide v ústrety chorobe a odmieta sa liečiť. Recesie bývajú menej početné a slabšie čiastočne vďaka obchodu, no i tak, ak sa objavia na obzore, politici sa ihneď zakopú do svojich protekcionistických bunkrov. Neprekvapuje, že sme v lete 2008 boli svedkami ukončenia obchodných rokovanií v Dohu, ani že sme v ostatnej volebnej kampani počuli hrmenie rétoriky namierenej proti slobodnému obchodu viac než kedykoľvek predtým.

Toto je iróniou kapitalizmu. Nie je hru s nulovým súčtom, ale to hrmenie vyvoláva dojem, ako keby bol. Kapitalizmus vedie ľudstvo k mierumilovnej a produktívnej spolupráci, ale aj tak vytvára v ľuďoch dojem odcudzenia. Kolektivismus vytvára opačný dojem, teda aspoň ten vysnívaný, čítankový. Komúny a kolektívy skolabovali vďaka svojej neefektívnosti alebo sa utopili v krvi. Kibuce prežívajú iba ako turistická atrakcia, ako priestor fantázie pre nostalgických socialistov. Zatiaľ čo kapitalizmus vyviedol z chudoby miliardy ľudí. Jeho deti však stále ťňukajú.

Autor je redaktorom National Review Online.

Pôvodne uverejnené v National Review Online dňa 1. augusta 2008.

Preložil Svetozár Gavora, spolupracovník KI.

ZAČIATOK KONCA EURÓPSKEJ ÚNIE?

Ivan Kuhn

Tento článok mal byť pôvodne úvahou na tému „Ako som sa stal eurooptimistom a ako som ním prestal byť“. Viedli ma k tomu otázky niektorých mojich priateľov – priaznivcov ďalšieho prehlbovania európskej integrácie: prečo som proti Lisabonskej zmluve (a predtým proti Zmluve o Ústave pre Európu) a všeobecne: prečo som „euroskeptik“.

Nakoniec som sa však pri jeho písaní dopracoval k vážnejšej téme, než je osobná sved' o vývoji mojich názorov na proces európskej integrácie. Zásluhu na tom má predovšetkým francúzsky prezident Nicolas Sarkozy.

Ako som sa stal eurooptimistom

V lete roku 1992, v čase, keď sa delila československá federácia, som sa zúčastnil na letnej škole politológie organizovanej Masarykovou univerzitou v Brne v rámci programu Tempus financovaného Európskymi spoločnosťami (keďže Európska únia vtedy ešte neexistovala). Časť prednášok bola venovaná problematike európskej integrácie. Prednášal profesor Clive Archer, uznávaný akademický expert na problematiku európskej integrácie. Na týchto prednáškach som sa dozvedel množstvo informácií o histórii, súčasnosti i možných alternatívach ďalšieho vývoja európskej integrácie, ale jedna vec ma nadchla a spôsobila, že som sa na dlhé roky stal eurooptimistom.

Vlastne nešlo o jednu, ale štyri veci, konkrétne štyri slobody, ktoré boli (a zatiaľ stále sú) hlavnými výdobytkami procesu európskej integrácie – *voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu*. Od leta 1992 až po dnes si myslím, že vďaka tejto myšlienke má Európska únia (EÚ) čosi do seba a bol by hriech ju len tak zrušiť. Za tie roky som sa však o únii dozvedel aj všeličo iné.

Ako som prestal byť eurooptimistom

Napríklad o spoločnej poľnohospodárskej politike (CAP), ktorá donedávna zhltna väčšinu rozpočtu EÚ a stále zhltnie jej najväčšiu časť, aj keď sa nás tvorcovia informačných materiálov z Bruselu snažia presvedčiť o niečom inom. Pričom európska norma zakazujúca dovoz abnormálne zakrivených banánov je v prípade CAP to najmenšie zlo (pre tých, ktorí si myslia, že takáto norma EÚ neexistuje a je iba zlomyseľným výplodom odporcov európskej integrácie, ide o *Nariadenie Komisie (ES) č. 2257/94 zo 16. septembra 1994, ktorým sa ustanovuje norma kvality pre banány*).

Moje počiatočné nadšenie z regionálnej politiky EÚ a z eurofondov vyprchalo po mojich osobných skúsenostiach, ktoré som nadobudol práve pri práci na projektoch financovaných z fondov EÚ. A rovnako vyprchal aj môj eurooptimizmus. Takže dnes sa skôr považujem za eurorealistu (ale neurážam sa, ak ma niekto označí za euroskeptika).

Ako prestal byť eurooptimistom Nicolas Sarkozy

Ani v tom najväčšom euroskeptickom záchvate by ma však nikdy nenapadlo, že iniciatíva na zrušenie únie vyjde z krajiny, ktorá sa doteraz považovala za motor európskej integrácie, teda z Francúzska. A nezaznie z hrdla kritika EÚ Jean-Marie Le Pena, ale z hrdla „proeurópskeho“ prezidenta Nicolasa Sarkozyho.

Jeho vyjadrenia o tom, že „*postavenie závodu v Českej republike, aby predával autá pre francúzsky trh je neospravedlňiteľné*“, a „*ak to bude možné, chcem, aby sa zastavilo takéto presúvanie výroby do zahraničia a návrat pracovných miest do Francúzska*“, sú totiž frontálnym útokom na dve z týchto slobôd – slobodu voľného pohybu tovaru a kapitálu. Názory francúzskeho prezidenta sú v úplnom rozpore so základnými princípmi jednotného trhu, ktorý v EÚ funguje od roku 1993 a ktorý sa postupne budoval od roku 1957.

Ak by sa myšlienky francúzskeho prezidenta realizovali v praxi, znamenalo by to *de facto* zrušenie jednotného voľného trhu v EÚ, pretože ťažko očakávať, že ostatné krajiny by sa len nečinne prizerali a neprijali by recipročné opatrenia. A to by bol začiatok konca únie ako takej.

Sarkozyho protekcionistické vyjadrenia sú frontálnym útokom na princíp voľného pohybu tovaru a kapitálu.

Veď čo iné by po zrušení jednotného trhu z Európskej únie zostalo? Spoločná poľnohospodárska politika, ktorú v EÚ už nechce hádam nikto okrem francúzskych veľkofarmárov? Eurofondy, ktoré sú spájané viac s korupciou ako s regionálnym rozvojom? Lisabonská tragédia – pardon – stratégia, ktorá si dala za cieľ urobiť z EÚ do roku 2010 „*najdynamickejšiu a najkonkurencieschopnejšiu poznatkovu orientovanú ekonomiku na svete*“ (podobne ako Nikita Chruščov svojho času vyhlásil, že Sovietsky zväz za pár rokov dobehne a predbehne USA v poľnohospodárskej aj priemyselnej produkcii) pričom EÚ naďalej pokračuje vo vynakladaní najväčšieho balíka financií zo svojho rozpočtu na poľnohospodárstvo a nie na školstvo, vedu a výskum? Európska zahraničná politika, ktorá nie je schopná dosiahnuť konsenzus ani len v otázke uznania alebo neuznania nezávislosti Kosova? Európska obranná a bezpečnostná politika, ktorá je impotentným pokusom nahradiť NATO?

Aktuálnou otázkou teda je: „Kto dnes najviac ohrozuje existenciu Európskej únie?“ Declan Ganley a jeho Libertas, ktorý presvedčil väčšinu Írov, aby v roku 2008 odmietli v referende to, čo francúzski a holandskí občania odmietli v referendách v roku 2005 (aj bez Declana Ganleyho)? Český prezident Václav Klaus, ktorý nevidí dôvod pre ratifikáciu zmluvy, ktorú už občania v jednej

členskej krajine EÚ odmietli (keďže platí princíp, že zmluva vstúpi do platnosti, iba ak ju ratifikujú vo všetkých členských krajinách EÚ)? Britský konzervatívny europoslanc Daniel Hannan, ktorý sa na každom zasadnutí Európskeho parlamentu dožaduje, aby sa o Lisabonskej zmluve konalo referendum? Alebo francúzsky prezident Nicolas Sarkozy, ktorý spochybňuje jeden zo základných princípov fungovania EÚ? Pretože traja prv menovaní síce spochybňujú Lisabonskú zmluvu a ďalšiu centralizáciu únie, ale nespochybňujú jednotný európsky trh. A prezident Václav Klaus ho vo svojom nedávnom prejave v Európskom parlamente dokonca jednoznačne podporil.

Samozrejme, je možné, že Sarkozy to nemyslel celkom vážne a jeho výroky boli len populistickým pokusom štylizovať sa do pozície ochrancu francúzskych pracovných miest (v čase klesajúcej popularity v prieskumoch verejnej mienky) podobne ako to pred referendom o európskej ústave v roku 2005 spravil francúzsky euroskeptický politik Philippe de Villiers, ktorý varoval pred poľskými inštalatérmi, ktorí pripravujú o prácu a dobré zárobky francúzskych inštalatérov.

Ako nestrácať eurooptimizmus

Či už je Sarkozyho „euroskepticizmus“ autentický alebo iba populistický, je to ten druh euroskepticizmu, ktorý je mi cudzí. Dokonca si dovoľím tvrdiť, že som v tomto prípade eurooptimistom. Len je potrebné vrátiť sa k základom európskeho projektu.

Európska únia dnes nepotrebuje „dopapať“ český parlament (v tejto chvíli už iba Senát) a českého prezidenta k ratifikácii Lisabonskej zmluvy a následne donútiť Írov vydieraním („celá Európa je za, len vy ste proti – zlí, zlí, zlí Európania“), aby v opakovanom referende odvolali svoje veto premlavanej euroústave. Pravda, ak by EÚ zároveň nenechala zopakovať referendum aj vo Francúzsku a Holandsku, aby sa zistilo, či sa názor občanov týchto krajín na Lisabonskú zmluvu naozaj odlišuje od ich názoru na Zmluvu o Ústave pre Európu.

Európska únia dnes potrebuje dotiahnuť to, čo sa začalo v roku 2004. Pretože takmer päť rokov od vstupu ôsmich krajín strednej a východnej Európy do únie niektoré členské krajiny EÚ stále uplatňujú výnimku, pokiaľ ide o voľný pohyb občanov a služieb, takže občania týchto nových členských krajín nemôžu v „pro-lisabonskom“ Francúzsku a Nemecku pracovať bez pracovného povolenia (na rozdiel napríklad od „euroskeptickej“ Veľkej Británie a „proti-lisabonského“ Írska).

Európska únia tiež potrebuje zrušiť spoločnú poľnohospodársku politiku a zaviesť aj v tejto oblasti voľný trh. A predovšetkým, „Európa“ musí dávať pozor, aby sa jej nerozpadlo to, čo práve budovala od roku 1957 a čo sa najprv nazývalo spoločný a neskôr jednotný európsky trh. Potom viacerí budeme (opäť) eurooptimisti.

Autor je analytik KI.

SKRYTÉ NÁKLADY EUROFONDŮ Róbert Hanák

V roku 2007 začala v EÚ nová programovacia (rozpočtová) obdobia, ktoré bude trvať do roku 2013. Slovensku bol v rámci neho vyčlenený i balík eurofondov vo výške viac než 11 miliárd eur (v bežných cenách roku 2004). Táto suma sa deklaruje ako čistý zisk pre našu krajinu. Nie je to však pravda. V pozadí stoja tiež skryté náklady.

Sú rôzneho pôvodu a druhu, vznikajú odlišným subjektom, ale rozhodne a preukázateľne existujú. Patria sem aj náklady na rozsiahly administratívny aparát, ktorý tieto peniaze (dotácie) rozdeľuje. Sú to známa euroúradníci, ktorých náplňou práce je v rámci dohodnutých rámcov tento obrovský balík peňazí prerozdeliť. Náklady nimi vyprodukované nie sú rozhodne nízke, ročne ide o desiatky miliónov eur, ktoré znáša i slovenský daňovník. Mnohí z nich, napriek papierovej odbornosti, sú v skutočnosti nekvalifikovaní a zúfalo sa bránia prevziať zodpovednosť, čo je evidentné v prípadoch, keď ich žiadatelia o finančný príspevok z eurofondov kontaktujú v snahe zodpovedať nejasnosti. Často nikto nič s určitou neviou a hlavne rozhodne za nič neručí. Ak je tu však deklarovaná vôľa miliardy z rozpočtu EÚ nám prisúdené spravodlivo a podľa stanovených pravidiel rozdeliť, byrokratický aparát je, žiaľ, nevyhnutný.

Byrokratická nadpráca

Najvyššiu časť nákladov však tento administratívny kolos vytvára sám a prenáša ďalej na „príjemcov pomoci“. Tými sú neziskové organizácie, firmy a najmä samospráva a iné subjekty verejného sektora. Hovoríme tu o nákladoch na vypracovanie projektu, zhromaždenie povinných príloh, komunikačné a cestovné náklady a ďalších. Tieto náklady výrazne dotvárajú a navyšujú i nad rámce stanovené EÚ naši úradníci. Oni stanovujú presnú štruktúru projektu, jeho rozsah, obsah i počet príloh. V prípade, že v žiadosti niečo chýba, a žiadateľ po vyzvaní nesiťhne v priebehu niekoľkých dní doplniť požadovanú povinnú prílohu, je projekt okamžite vylúčený. Takýmto spôsobom skončili v posledných rokoch už tisíce projektov a vytvorili verejnosti neznáme nemalé dlhy, ktoré neúspešný žiadateľ postupne splácajú, na úkor vlastného rozvoja.

To, ako slovenskí tvorcovia metodiky projektov rozhodnú o formálnych podmienkach a náležitostiach predkladania žiadostí, výrazne ovplyvňuje cenu vypracovania projektu. Je takmer jedno, či projekt píše žiadateľ po večeroch sám alebo si zaplatí profesionálnu agentúru. Náklady, a to veľmi podobné, vznikajú pri jednom aj druhom variante. V prípade, že projekt vyžaduje odbornú finančnú analýzu, rastú náklady o odmenu pre špecializovaného finančného odborníka. Každá príloha stojí peniaze i čas potrebný na jej získanie. Väčšinu z nich neraz nemožno zaobstaráť v mieste žiadateľa, a preto treba cestovať a telefonovať, čo o-

patovne zvyšuje náklady. Náklady priamo úmerne rastú i počtom kópií, ktoré treba odovzdať.

Honba za prílohami

Existujú obrovské možnosti úspor. Formálna štruktúra projektu takmer vždy presahuje dvadsať strán, často obsahuje i veľmi rozsiahlu finančnú analýzu a celý projekt vyžaduje prílohy, ktoré vydávajú niekedy až neuveriteľné dve desiatky úradov a iných subjektov. Projekt sa odovzdáva v niektorých prípadoch aj v štyroch a viacerých kópiách, čo predstavuje spolu so všetkými prílohami stovky strán. Jedna kópia projektovej dokumentácie spolu so všetkými prílohami a vyjadreniami v prípade nejedného projektu váži až niekoľko kilogramov a je hrubá ako celoslovenský telefónny zoznam. Potom vznikajú až absurdné situácie na ministerstvách, keď sú projekty v obrovských krabiciach, ktoré úradníčky nedokážu niekedy ani presunúť, pretože vážia takmer toľko, čo malý školák. Netreba zdôrazňovať, že na Slovensku je minimum takých žiadateľov, ktorí sú schopní pri danej odbornej, metodologickej, finančnej, organizačnej či jazykovej náročnosti projekt vypracovať úplne sami v požadovanej kvalite. Zvyčajne na jednom projekte pracuje skupina vzdelaných odborníkov mnoho dní. Tie požadované stovky strán žiadosti, príloh, dokumentácie a materiálov nevznikajú ihneď. A ani zadarmo.

Eurofondy sú byrokraciou pre byrokraciou za naše peniaze, ktoré by sa, nielen v období krízy, oplátilo radšej ušetriť.

Počet povinných príloh je jedným z rozhodujúcich nákladových činiteľov. Súčasťou projektu obvykle býva viac než 15 príloh, spomeňme napr. potvrdenie od daňového úradu, všetkých poisťovní, overené účtovné závierky za posledné 3 roky, výpis z registra trestov štatutára, o pridelení identifikačného čísla, niekedy aj desať čestných prehlásení, bankové záruky a potvrdenia o založení účtu, cenové ponuky od minimálne 3 dodávateľov, odborné stavebné či tepelné audit, vyjadrenia miestne príslušného úradu životného prostredia, podrobná environmentálna štúdia, potvrdenia o havarijných stavoch, štúdia uskutočniteľnosti, súlad s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja, listy vlastníctva, doklady o verejnom obstarávaní, znalecké posudky, stavebné povolenie, v prípade samosprávy i potvrdenia o zvolení za starostu či o založení mikroregiónu, a mnohé ďalšie podľa zamerania projektu. Zhromaždenie všetkých požadovaných príloh trvá desať až pätnásť

pracovných dní plus niekoľko dní telefonovania a písomnej prípravy žiadostí pre dvoch ľudí na plný pracovný úväzok, pričom zodpovedný štatutár neraz precestuje bežne aj niekoľko sto kilometrov.

Obetované náklady

Ak by sme sa to pokúsili vyčíslieť finančne, obetované náklady na prípravu projektu predstavujú 5 až 10 percent zo sumy žiadaných prostriedkov, v závislosti od výzvy vyhlásenej riadiacim orgánom (ministerstvom). A to bez ohľadu na to, či uspejete alebo nie. Typ projektu však výrazne ovplyvňuje túto sumu. Prerozdelením celkového balíka eurofondov vo výške vyše 11 miliárd eur môžeme odhadnúť spomínané skryté náklady súvisiace s byrokraciou prerodefovacieho procesu na viac než miliardu eur. Ide o konzervatívny odhad, keďže v ňom vôbec nezaratujeme korupčné náklady, ktoré sú v eurofondoch prítomné. Časť z tohto objemu musíme obetovať, pretože komisie, ktoré hodnotia projekty, musia mať projekty v písomnej podobe, musia mať nevyhnutné doklady preukazujúce žiadateľovu dôveryhodnosť i základný finančný prehľad o zmysluplnosti projektu. To všetko v mene racionálneho a spravodlivého výberu. Problémom je však zaužívaný prístup slovenských úradníkov: čím väčší rozsah žiadosti, viac príloh, čím viac čísel a slovného balastu zaobaleného do eurospeaku, tým lepšie. Jednotlivé ministerstvá ako riadiace orgány si pravdepodobne neuvedomujú, že tento prístup stojí peniaze, ktoré by bolo inak možné ušetriť a investovať rozumnejšie. Okrem základných príloh sa v niektorých prípadoch vyžadujú snád' takmer všetky, ktoré sa vôbec na úradoch dajú získať. Byrokracia pre byrokraciou za naše peniaze, ktoré by sa, nielen v období finančnej a hospodárskej krízy, oplátilo radšej ušetriť.

Vyhlásenie vlády o tom, že prostredníctvom zrýchlenia čerpania prostriedkov z eurofondov chce bojovať proti kríze, je nainé a ukazuje tiež na neznalosť členov vlády ohľadne fungovania celého mechanizmu, ktorý vytvárajú im podriadení úradníci. Racionálne by bolo rozsah formulárov žiadostí o finančné príspevky z eurofondov redukovať na čo najmenšiu možnú mieru, vrátane počtu povinných príloh. Takúto snahu vlády však nevidieť. A racionálne by tiež bolo obmedziť korupciu pri rozhodovaní o prerozdelení eurofondov a klientelizmus vo verejnom obstarávaní. No transparentnosť je už dnes ako šláger z obohrajnej poškrabanej platne. Z úst politikov znie to slovo tak často, že sa stáva len zhlukom slabík bez významu.

Autor je externý doktorand na Fakulte podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave a spolupracovník KI.

KRÍZA? NEVADÍ! ŠTÁT PLATÍ... Dušan Sloboda

Prišli ste o prácu? Nevadí, štát Vás zamestná v nejakom tom sociálnom podniku a umelo tak bude držať zamestnanosť. Okrúhle výročie Novembra 1989 si pripomenieme znovuzakladaním štátnych podnikov. To je jedno, že tie komunistické v trhových podmienkach krachli, tieto naše sociálne budú efektívne. Videné z pohľadu plnenia vreciek ich „manažmentov“ – zástupcov miestnych straníckych kádrov – celkom isto.

Zamestnávate ľudí a máte problém s odbytom výrobkov a vysoké mzdové a odvodové náklady na zamestnanca Vás kvária a nútia prepúšťať? Nevadí, štát Vám a Vaším zamestnancom prispéje na sociálne a zdravotné odvody. Čo vravíte? Lepšie a logické by bolo plošne znížiť odvody? Ešte to tak! Naša múdra vláda sama rozhodne, komu ich de facto zníži!

Stratili ste pracovné miesto vo fabrike, ktorá na vytvorenie Vášho fleku dostala v minulých rokoch stimuly od vlády? Nevadí, zamestnajte sa v inej podobnej firme, vláda opäť mieni poskytovať podporu na vytvorenie pracovného miesta tohto typu.

Nepoistili ste sa pre prípad neschopnosti splácať hypotéku a hrozí Vám, že budete mať problémy pri jej splácaní? Nevadí, štát to za Vás zaplatí. Vravíte, že Vy ste sa správali zodpovedne a nezadlžovali ste sa v dobe rozprávkového rastu „slovenského tigra“ nad svoje pomery? Tak Vám treba, i z Vašich daní sa budú splácať hypotéky tých druhých, menej zodpovedných.

Platíte koncesionárske poplatky i za STV 3, kde doteraz väčšinu času vysielali len monoskop či videotext? Nevadí, štátna televízia možno pre Vás podobný program bude vysielat i na STV 4. Hádám len nechcete, aby princ

našej slovenskosti, jeho blahorodie Maďarič priznali, že na ten športový kanál spláchni tie desiatky miliónov zbytočne.

Platíte dane, z ktorých ministerstvá cez neverejné obstarávania typu „nástenkových tendrov“ posúvajú miliardy firmám spriazneným s ľuďmi z vládnych strán? Nevadí, o úsporách a transparentnosti v obstarávaní budú zástupcovia ľudu vo vedení štátu naďalej len naprázdno hubu drať.

Kupujete slovenské potraviny, hoc sú i drahšie? Nevadí, podporíte tak našich poľnohospodárov, hádam len nechcete, aby nám traktormi začali blokovat cesty tak, ako ich komunistickí spolubratia v Grécku či Francúzsku.

Aj vo Vašej obci či meste si miestni činovníci v samospráve naďalej neodôvodnene prihadzujú státisícové odmeny, pričom Vy platíte stále vyššie miestne dane? Nevadí, utiahnite si opasky namiesto nich!

Pociťujete na Slovensku nedostatok diaľnic a rýchlostných ciest? Nevadí, vláda ich za pomoci PPP projektov draho vybuduje. Raz, niekedy, možno, ale predsa, snáď. A ako bonus do balíčka príhodi i o pár miliárd predražený mýtny systém. Je kríza, rozhadzujme! Teda, my nie, my len pekne šetríme rodinné rozpočty, aby štát mal z čoho rozhadzovať.

Máte pocit, že tento štát spravuje nekompetentná zberba? Nevadí, i v iných štátoch sú pri moci podobní umelci. A nezufajte, ak preferencie strán nepostihnú podobné zemetrasenie ako číselká o hospodárskom raste, po ďalších voľbách bude ešte lepšie! Spite sladko.

Autor je analytik KI.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFANIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

2%
z dane
pre ki

Venujte nám 2% z dane.
Nenechávajte ich štátu!

UDIALO SA:

- 1) Dňa 19. januára 2009 KI organizoval v poradí 29. konzervatívny klub, v rámci ktorého tentoraz na tému **Zaslúži si Gustáv Husák pamätnú tabuľu?** diskutovali: Ján Čarnogurský, Eduard Chmelár, Ondrej Dostál, Ivan Kamenec a Matej Medvecký. Moderoval Štefan Hríb. Viac (vrátane audiozáznamu) na webstránke KI v sekcii KONZERVATÍVNE KLUBY.
- 2) Dňa 24. januára 2009 bolo v rámci projektu **HESO-Regióny**, ktorý realizuje Inštitút INEKO, zverejnené hodnotenie za obdobie október – december 2008. Jedným z hodnotiteľov je i analytik KI **Dušan Sloboda**. Viac na webstránke KI v sekcii KI INFORMUJE.
- 3) Dňa 24. januára 2009 diskutoval v relácii Zoči-voči v TV Televízo analytik KI **Radovan Kazda** s riaditeľom Greenpeace Slovensko Jurajom Rizmanom na tému **Kríza a hľadanie energetických zdrojov**.
- 4) Dňa 26. januára 2009 bol na blogu Slovak Press Watch Gabriela Šípoša prezentovaný **rebríček médiami najcitovanejších expertov za rok 2008**. V TOP 25 najcitovanejších expertov-neeconomov sa na 18. mieste umiestnila analytička KI pre oblasť školstva **Zuzana Humajová**. Viac o rebríčku nájdete na

blogu SPW na adrese:
<http://spw.blog.sme.sk>.

- 5) Dňa 28. januára 2009 KI v partnerstve s Vysokou školou manažmentu s podporou Nadácie Penta organizoval 3. seminár druhého ročníka cyklu seminárov o ekonomii **Akadémia klasickej ekonomie**. Viac na webstránke KI v sekcii AKADÉMIA KLASICKEJ EKONOMIE.
- 6) V januári 2009 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: **Dušan Sloboda, Radovan Kazda, Michal Novota, Tomáš Zálešák a František Šebej**. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekcii ČLÁNKY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFANIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

PODPORTE NÁS!

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov vo forme štúdií, odborných príspevkov a prednášok, článkov a mediálnych vystúpení. Všetky naše výstupy, vrátane audio či videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk.

Podporte nás prostredníctvom online prevodu cez internet banking. Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI v sekcii PODPORTE NÁS.

Dovoľte nám, aby sme Vás i tento rok oslovili s prosbou o venovanie Vašich 2% z dane z príjmu. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré projekty a akcie.

Budeme radi, ak využijete túto možnosť a vyjadrite nám Vašu podporu i touto cestou. Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na webstránke KI v sekcii ASIGNÁCIA 2%.

Ďakujeme!